

ČVUT v Praze Fakulta elektrotechnická Katedra ekonomiky, manažerství a humanitních věd

Podnik a podnikání

Ing. Erik Geuss

Ekonomika podnikání 2/2011

Obsah

- 1. Úvod
- Co je podnikání motivace, nároky, předpoklady
- 3. Podnik
- 4. Životní cyklus podniku
- 5. Co je podnikatelský plán, zakladatelský plán, zakladatelský projekt, "byznys plán"
- 6. Struktura plánu, jednotlivé části plánu

Proč ekonomika podnikání, kontakty

- ➤ Protože to potřebujete
- ➤Gestor <u>přednášek</u>: Ing. Erik Geuss, externista, t.č. 1.mistopředseda ČSÚ - geuss@fel.cvut.cz
- ➤ Gestor <u>cvičení</u>: Ing. Josef Černohous **josef.cernohous@fel.cvut.cz**
- ➢ Ing. Černohous a cvičící: konkrétní informace o klasifikaci, bodování, požadavcích !!!
- Katedra pro Vaše trable: K13116, Ekonomiky, manažerství a humanitních věd

1 > 2 > 3 > 4 > 5 >

Struktura přednášek (jsou možné přesuny dle reálného života...)

- Úvod. O předmětu. Podnik a podnikání, cíle a funkce podniku, právní formy podnikání.
- ➢ Podnikatelský plán osnova, tvorba, realizace.
  Majetková a kapitálová struktura podniku
- Základní principy účetnictví. Aktiva, pasiva, náklady a výnosy. Finanční výkazy a jejich struktura
- ➤ Klasifikace nákladů, metody kalkulace nákladů. Vztahy mezi ziskem, objemem výroby, cenou a náklady.

1 > 2 > 3 >

5

6

Struktura přednášek (jsou možné přesuny dle reálného života...)

- Finanční matematika. Rizika a nejistoty v podnikání. Investiční rozhodování – marginální a průměrné veličiny. Cena příležitosti.
- Základy finanční analýzy. Dělení zisku, rentabilita a produktivita. Základní kritéria efektivnosti (doba návratnosti, NPV, IRR).
- Dlouhodobé a krátkodobé financování. Akcie, obligace, bankovní úvěr, pronájem (leasing). Obchodní úvěr, směnka.
- Daně a jak na ně. Systém daní v ČR. Daň z příjmů, spotřební daně, DPH.

1 > 2 > 3 > 4

Struktura přednášek (jsou možné přesuny dle reálného života...)

- Východiska managementu podniku, manažerské funkce.
- Strategické plánování z pohledu HR. Řízení lidských zdrojů. Řízení personálních rizik
- ➤ Organizační struktura firmy. Motivace, stimulace, komunikace. Řízení pracovních skupin
- Veřejné finance a podnikání

1 > 2 > 3 > 4

5

0

Co je podnikání? Proč podnikat?

Podnikání - soustavná, cílevědomá a opakovaná činnost, provozovaná za účelem dosažení zisku (definice – viz obchodní zákoník aj..)

Proč? Jaké stimuly/motivy?

- Osobní (přejímání rizika, tvůrčí přístupy, kreativita, nezávislost, odměna, atd.)
- Společenské (společenská objednávka)
- 3. Další (touha po bohatství, zisku, po dobrodružství, ekonomická nutnost, nespokojenost s dosavadním zaměstnáním, etc)

Rozhodnutí podnikat podnikatelský plán..

- > je nutné mít ideu a mít ji dostatečně promyšlenou
- předcházet by měla předběžná studie (alespoň v hlavě) a důkladný propočet (v optimistické, realistické a pesimistické variantě)
- > než začnu podnikat, musím mít jasno:
  - □ v oboru podnikání
  - □ v cíli, kterého chci dosáhnout
  - □ v právní formě podnikání
  - □ v potřebě kapitálu
  - □ v hrubé představě o trhu
  - □ Podrobně podnikatelský plán viz přednáška č. 2

Podnik

Podnik je základní n-tita v níž je vykonávána podnikatelská činnost. V podniku je realizována výroba nebo jsou poskytovány služby.

Po právní stránce může mít různou formu (viz druhá část přednášky). Pro účely zákona se podnikem rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo ke své povaze mají tomuto účelu sloužit (Obchodní zákoník ČR).

Cíle podniku

- **≻**ekonomické
  - □ přežití?
  - ☐ maximalizace běžného zisku?
  - □ maximalizace tržeb?
  - ☐ maximalizace růstu prodeje?
  - **□ MAXIMALIZACE HODNOTY**
- ➤ neekonomické
  - □ kvalita
  - □ spokojenost zákazníka

Životní cyklus podniku

- ▶Fáze vzniku
- >Fáze růstu
- ▶Fáze zralosti
- ➤ Fáze poklesu
- ➤ Fáze zániku, bankrotu

Etapa Typický rys pro	Vznik	Růst	Zralost	Pokles
Prodej	Nízký	Strmě stoupající	Vysoký, stoupající	Klesající
Počet zákazníků	Málo	Stoupající	Vysoký, konsolidovaný	Klesající, zůstávají nejvěrnější
Nákupy	Příležitostné	Stoupá počet opakovaných nákupů	Opakované i nové	Pouze opakované
Zisk	Nízký až záporný	Strmě stoupající	Vysoký, stoupající	Nepravidelný až klesající
Konkurenti	Nereagují	Berou na vědomí, zvažují útok	Konkurenční boj	Konkurenční boj
Cena	Nákladová	Cenou proniknout na trh	Cenou proti konkurenci	Jakou konkurenti dovolí
Marketingové náklady	Pouze nezbytné	Vysoké	Přiměřené	Nízké až žádné
Nejčastější strategie	Přežít	Vybudovat si své místo na trhu	Udržení, opatrný růst	Přežít
Doporučená základní strategie	Agresivní, růstová	Intenzivní, růstová strategie	Extenzivní, diferenciace, zaostřování	Transformace nebo likvidace

Podnikatelský plán - zahájení podnikání

- předcházet by měla předběžná studie (alespoň v hlavě) a důkladný propočet (v optimistické, realistické a pesimistické variantě)
- před začátkem podnikání: než začnu podnikat, musím mít jasno
  - □v oboru podnikání
  - □v cíli, kterého chci dosáhnout
  - □v právní formě podnikání
  - □v potřebě kapitálu
  - □v hrubé představě o trhu

Co je podnikatelský plán? Obecně:

➤ soubor předpokladů o BUDOUCNOSTI □existují nějaké předpoklady? □jsou reálné? □způsob jak dosáhnout požadované budoucí výstupy □obchodní a podnikatelská strategie ➤písemná forma: □není nutná, ale je užitečná □psaní plánu vyžaduje pozornost a "hutné" přemýšlení □viditelné znázornění cílů □ Ize pozorovat pokroky

Obsah PP - obecně je odpověď na tyto čtyři otázky:

1. KDE JSME A JAK JSME SE SEM DOSTALI?

- trh, výrobky/služby a historie

2. KDE CHCEME BÝT?

- slabiny a silné stránky!!!
- analýza okolí
- alternativy a nebezpečí

3. JAK SE TAM MUŽEME DOSTAT?

- obchodní a výrobní strategie
- odhady obratu, likvidity, zisku
- jak se vypořádáme se svými slabinami
- ostatní problémy

4. CO UDĚLÁME?

- plán realizace
- klíčová úloha

Struktura PP (jedna z možných!)

- Vymezení projektu PP
- Profil firmy (podniku)
- Produkt (výrobky/služby)
- Analýza trhu
- Marketing a prodej
- Technologické operace
- Management a lidské zdroje
- Finance

Vymezení projektu

- ➤ Co je zdroj síly našeho podniku, plánu?
- Jaký prospěch může mít náš potencionální partner?
- Jaké jsou naše základní požadavky na partnera?

Tato část musí shrnout přehledně o čem je náš plán. Velký počet plánů je po přečtení této části zavrhnut. Velká důležitost !!

Profil firmy (podniku) a produktu

- ▶Podnik Jakou tržní potřebu uspokojíme? Jaká bude organizace a právní forma? Historie firmy? Reference?
- ➤ Produkt charakteristika (fotografie)atraktivní funkční přednosti. Srovnání s existujícími (3-5)? Patenty? Probíhající vývoj a výzkum?

Analýza trhu

- ➤ EXISTUJE skutečná POTŘEBA našeho výrobku/služby?
- Vymezení odvětví, jeho popis
- Klasifikace zákazníků a faktory, které ovlivňují rozhodování při nákupu
- ➤ Na koho se zaměříme?
- ➤ Jaké jsou ZÁMĚRY a možnosti konkurence?

Marketing a prodej

- ≻shrnutí bodů 3+4
- > Reklama
- Proč by zákazník dal přednost našemu výrobku?
  - □cena?
  - □kvalita?
  - □užitkovost?
  - □účelnost?
  - □atraktivnost?
  - **□**...?

Technologické operace

- ≻Výroba
  - □fáze, materiál, vybavení, prostory
  - □subdodavatelé?
  - □vzácné materiály?
- ➤ Distribuce
  - □doprava výrobků, řidiči, vozidla, sklady ...
- > Administrativa

Management a lidské zdroje

- Jak získat zaměstnance s požadovanými vlastnostmi?
- ➤Kdo jsou ti lidé?
  - □charakteristika každého zúčastněného manažera, dosavadní zaměstnání, úspěchy, vzdělání

Blíže: přednáška č. 12.

Literatura:

- ➤ Synek a kol.: Manažerská ekonomika, Grada, 2007
- >Sedláček, J.: Účetnictví pro manažery, Grada, 2007
- ➤ Synek a kol.: Podniková ekonomika, Beck, 2005
- ➤ Kislingerová a kol: Manažerské finance, 2004 Fialová H.: Malý ekonomický výkladový slovník, A plus, Praha 2008

Materiály k jednotlivým přednáškám jsou zveřejněny na http://ekonom/materialy/epd/index.htm

Děkuji za pozornost